

**ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ:
ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА
УПРАВЛІННЯ**

**МАТЕРІАЛИ
XIII Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

За загальною редакцією д. е. н., професора М. Є. Рогози, Г. В.
Карнаухової

(м. Полтава, 22–23 листопада 2023 року)

**Полтава
ПУЕТ
2023**

Організаційний комітет

Голова організаційного комітету – Нестуля О. О., Лауреат державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений працівник освіти України, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі», далі – ПУЕТ (м. Полтава), д.і.н., професор.

Заступники голови організаційного комітету:

Педченко Н. С., перший проректор ПУЕТ (м. Полтава), д.е.н., професор.

Рогоза М. Є. – заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії економічних наук України, академік Міжнародної академії біоенерготехнологій, науковий директор громадської спілки "Міжнародний центр досліджень соціально-економічних проблем модернізації та розвитку кооперації", завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ (м. Полтава), д.е.н., професор;

Члени організаційного комітету:

Матвієнко Ю.С проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ (м. Полтава), к.п.н.

Ткаченко А.С., директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ (м. Полтава), к.т.н., доцент;

Перебийніс В.І., професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ (м. Полтава), д.е.н., професор;

Кононенко Ж.А., заст. завідувача кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ (м. Полтава), к.е.н., доцент;

Карнаухова Г.В., старший викладач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ (м. Полтава);

Стеценко В.В., доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ (м. Полтава), к.е.н., доцент

Діденко Л. М., начальник редакційно-видавничого відділу ПУЕТ (м. Полтава).

У матеріалах конференції розглядаються питання моделювання, прогнозування, управління соціально-економічними системами; цифрові трансформації в економіці, державному управлінні та місцевому самоврядуванні стратегування сталого розвитку; проблеми розвитку громад і територій; модернізації і розвитку кооперації; бізнесу, перспективи електронної освіти, удосконалення освітніх програм з економіки

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

© «Полтавський університет економіки і торгівлі 2023 рік

Програмний комітет:

- **Аймагамбетов Є.Б.**, ректор Карагандинського економічного університету Казспоживспілки, д.е.н., професор (м. Караганда, Республіка Казахстан);
- **Александра Кужер**, заступник декана, завідувач кафедри прикладних суспільних наук, професор. Сілезький технологічний університет (м. Глівіце, Польща);
- **Олексій Квілінський**, д.е.н., професор, Лондонська академія науки і бізнесу, Інститут розвитку міжнародного співробітництва (м. Лондон, Великобританія)
- **Гулієв Е.А.**, ректор Азербайджанського університету кооперації, д.е.н., професор (м. Баку, Азербайджанська Республіка);
- **Статі Статєв**, ректор Університету національної та світової економіки (м. Софія, Республіка Болгарія);
- **Факеров Х.Н.**, ректор Таджикицького державного університету комерції, д.е.н., професор (м. Душанбе, Республіка Таджикистан);
- **Ян Польцин**, д.е.н., професор, Державна вища школа імені Станіслава Сташица в м. Піла (Польща);
- **Вітлінський В.В.**, професор кафедри математичного моделювання та статистики ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (м. Київ), д.е.н., професор;
- **Вовк В.М.**, д.е.н., професор, заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка» (м. Львів);
- **Єрмаков О.Є.**, завідувач кафедри економіки праці та соціального розвитку Національного університету біоресурсів і природокористування (м. Київ), д.е.н., професор.
- **Залознова Ю.С.**, член-кореспондент НАН України, академік Академії економічних наук України, директор Інституту економіки промисловості Національної академії наук України (м. Київ), д.е.н., професор;
- **Ляшенко В.І.**, віце-президент Академії економічних наук України , завідувач відділу Інституту економіки промисловості Національної академії наук України (м. Київ), д.е.н., професор;

- **Макшишко Н.К.**, завідувач кафедри економічної кібернетики Запорізького національного університету (м. Запоріжжя), д.е.н., професор;

- **Меркулова Т. В.**, завідувач кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (м. Харків), д.е.н., професор.

- **Касьянова Н. В.** доктор економічних наук, проф. завідувач кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки, Національного авіаційного університету (м. Київ), д.е.н., професор.

- **Олешко Т. І.**, професор кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки Національного авіаційного університету (м. Київ), д.т.н., професор.

- **Ольховська О.В.**, завідувач кафедра комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ (м. Полтава), к.фіз.матем.наук.

- **Павлова В.А.**, професор кафедри міжнародної торгівлі та підприємництва Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро), д.е.н., професор;

- **Порожня В. М.**, професор кафедри економіки Класичного приватного університету (м.

Запоріжжя), д.е.н., д.т.н., професор;

- **Рамазанов С. К.**, заслужений діяч науки і техніки України, академік МАІ, МАНЕБ, АЕНУ, ТАУ, АТНУ, професор кафедри інформаційних систем в економіці Київського національного економічний університету, д.т.н., д.е.н., професор;

- **Роскладка А. А.**, завідувач кафедри цифрової економіки та системного аналізу Державного торговельно-економічного університету (м. Київ), д.е.н., професор;

- **Ткаченко В. А.**, академік Академії економічних наук України, заступник директора науководослідного інституту розвитку економіки та суспільства Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро), д.е.н., професор;

- **Харазішвілі Ю.М.**, академік Академії економічних наук України, головний науковий співробітник Інституту економіки промисловості Національної академії наук України, (м. Київ), д.е.н., професор;

- **Харченко О. А.**, декан факультету інформаційних технологій, доцент кафедри програмної інженерії та кібербезпеки Державного торговельно-економічного університету (м. Київ), к.т.н., доцент.

ЗМІСТ

Вітання учасників і гостей XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління»..... 15

СЕКЦІЯ 1 УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ, ПРОЦЕСАМИ ТА ЇХ МОДЕЛЮВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ..... 19

Абрамович К.І., Фінансова криза як невід’ємна складова процесу розвитку міжнародної економічної системи..... 19

Бакін С.П., Особливості маркетингового управління обслуговуванням клієнтів.....23

Буренко А. С., Карпінський Б. А., Реалізація публічного адміністрування в соціальній сфері26

Волканова А.В., Соціально-економічні виклики розвитку міжнародного ринку логістичних послуг.....28

Дранченко М., Обліково-аналітична інформація як визначальний чинник у забезпеченні антикризового управління підприємством32

Залознова Ю.С. , Новікова О.Ф. , Модернізація управління промисловим розвитком у контексті трудоворесурсної безпеки .35

Злотя І. С., Чорногор Н. С., Види логістичної діяльності та логістичних функцій41

Ігнатович О. С., Роль жіночого підприємництва у сучасній економіці та можливості для розвитку гендерної рівності.....46

Камінська Л.В., Куран О.Ю., Супрун А.Ю., Белінська Г.В., Моделювання та управління економікою в Україні48

Коваленко Л., Особливості актів державного управління.....51

Корінь О.С., Формування фінансово-валютної ситуації в умовах BREXIT54

Коротенко В.В., Класифікація маркетингових ризиків60

Кулак А. М., Рогоза М. Є., Особливості процесів в економіці України під час повномасштабної війни63

Литвин О., Косач О., Вплив міжнародних фінансових центрів на стратегії соціальної відповідальності підприємств.....67

Систак Д. В.Негода А.В.Соціально-економічні проблеми малого та середнього підприємництва і розвитку кооперації під час світової пандемії	476
Пучкова С.І., Проблеми кадрового забезпечення українського ритейлу в умовах війни	480
Цетнар О. Б., Муха Р.А., Формування конкурентних переваг закладів ресторанного господарства.....	483
Шляховенко А.Ю., Богацька Н.М.,Ресурсний потенціал підприємства	486
Matei V.V., Kononenko M.A. Challenges for smes in implementing ai in financial management	488
Маліновська О.Я., Олесків С.В., Соціально-економічні проблеми малого та середнього підприємництва.....	492
СЕКЦІЯ 6. ПЕРСПЕКТИВИ ЕЛЕКТРОННОЇ ОСВІТИ, ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	495
Almazova T., The main problems of implementing e-learning and its advantages in the educational process compared to traditional methods	495
Кононець Н.В. Моніторинг ефективності навчальної діяльності студентів під час дистанційного та змішаного навчання	497

- ✓ підтримка у вирішенні кризових питань, пов'язаних з воєнними умовами.

Список використаних джерел

1. Ринок праці України 2022-2023: стан, тенденції та перспективи. URL: https://solidarityfund.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/ebrd_ukraine-lm-1.pdf
2. Шаріпов О. У мереж магазинів проблема – дуже важко знайти нових працівників. URL: <https://forbes.ua/company/u-merezh-magaziniv-problema-duzhe-vazhko-znayti-novikh-pratsivnikiv-shcho-vigaduyut-naybilshiriteyleri-shchob-poboroti-kadroviy-golod-18102023-16640>
3. Єрмакова Я., Симоненко К. Спецпроект RAU і robota.ua: як змінився ринок праці в ритейлі з квітня-2022 по серпень-2023. URL: <https://rau.ua/novyni/rau-i-robota-ua-rinok-praci-2023/>.

Цетнар О. Б., Муха Р.А., Формування конкурентних переваг закладів ресторанного господарства

Цетнар О. Б., здобувач вищої освіти

II курсу спеціальності «Готельно-ресторанна справа»,

Муха Р.А., к.е.н., викладач відділення сфери послуг

Галицький фаховий коледж імені В. Чорновола

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Ресторанне господарство є однією зі сфер харчової промисловості, яка завжди привертає увагу як споживачів, так і підприємців. У сучасному світі, де швидкість та якість обслуговування, а також різноманітність кулінарних пропозицій відіграють важливу роль, здатність ресторанів забезпечити конкурентні переваги стає ключовою для їхнього успіху. Активна конкурентна боротьба на ринку ресторанних послуг призвела до того, що лише ті заклади, які ретельно розробляють та реалізують ефективні стратегії можуть залишитися на ринку та забезпечити стабільний прибуток.

В сучасному світі актуальність теми дослідження є очевидною, адже у споживачів зростають вимоги до якості послуг та продуктів, які вони споживають. Заклади харчування змушені постійно боротися та змагатися за увагу клієнтів, а для цього їм потрібно не

тільки пропонувати смачну їжу, але й надавати вишукане обслуговування, створювати неповторну атмосферу та бути в курсі нових тенденцій у гастрономії та гостьовій культурі. Ресторани, які розуміють важливість конкурентних переваг і вміють їх формувати, можуть досягти стійкого успіху в цій галузі. Ресторанне господарство – галузь, де наявна висока конкуренція і формування конкурентних переваг стає ключовою стратегією для досягнення успіху.

Саме поняття «конкурентна перевага» асоціюється з товарами та послугами підприємства ресторанного господарства, які роблять його кращим в очах споживачів, порівняно з конкурентами, [1, с.2].

Однією з основних складових конкурентної переваги в ресторанному господарстві є якість страв та кулінарна майстерність. Ресторани повинні пропонувати смачну та інноваційну їжу, щоб залучити нових та задовольнити смаки уже наявних гостей. Також ресторани можуть формувати конкурентні переваги, спеціалізуючись на кухнях різних народів, концепціях або обслуговуванні певних груп клієнтів, таких як вегетаріанці, вегани та інші.

Якісне обслуговування також є важливим фактором конкурентоспроможності. Сприяння гостьовій культурі та підходу "клієнт завжди правий" допомагають створити позитивне враження у клієнтів. У сучасному світі технології можуть допомогти ресторанам підвищити ефективність обслуговування, замовлення та організації маркетингу. Мобільні додатки, онлайн-замовлення та інші інновації також можуть посприяти ресторанам залучати нових клієнтів і полегшити обслуговування старих [2, с.5].

Наступним аспектом, що забезпечує конкурентну перевагу закладу ресторанного господарства є застосування ефективного маркетингу та брендування. Ресторани повинні чітко розуміти конкурентну ситуацію в своєму регіоні та враховувати регулювання галузі. Знання конкурентів і законів ведення бізнесу може допомогти закладам ресторанного господарства розробити ефективні стратегії. Поєднання ефективної бренд-стратегії та якісної маркетингової стратегії грають важливу роль у привертанні уваги клієнтів. Сучасні ресторани повинні розробляти ефективні маркетингові кампанії та будувати сильний бренд, який відображає їхню унікальність та цінності. Спостереження та впровадження гастрономічних трендів та інновацій в ресторанному господарстві

може допомогти закладам залишатися в курсі сучасних вимог ринку та привертати увагу експериментаторів.

Зростає популярність використання місцевих продуктів та страв, що виготовляються з інгредієнтів, доступних в певний сезон. Це сприяє підтримці місцевих фермерів та розвитку сталого сільського господарства.

Збільшується кількість осіб, які обирають рослинну дієту чи включають більше рослинної їжі у свій раціон. Шеф-кухарі та кулінарні експериментатори використовують нові техніки та інгредієнти для створення неймовірних смакових вражень. Молекулярна гастрономія та використання неочікуваних комбінацій стали частиною цього тренду. Збільшується попит на продукти, які сприяють здоров'ю та добробуту. Це може включати продукти з доданими вітамінами, антиоксидантами та іншими корисними речовинами. В ресторанах з'являються нові технології, такі як автоматизовані системи замовлення, використання штучного інтелекту для вдосконалення обслуговування та впровадження інтерактивних меню.

Ресторани повинні постійно вдосконалювати свої послуги та реагувати на зміни в потребах клієнтів, щоб залишатися конкурентоспроможними. Специфічна атмосфера та дизайн ресторану можуть зробити заклад більш привабливим для клієнтів. Це створить образ, який клієнт буде згадувати кожного разу, коли той чутиме назву ресторану і який не дозволить сплутати його з жодним іншим закладом ресторанного господарства.

Цінова стратегія грає велику роль у привабленні та утриманні клієнтів. Ресторани повинні розробляти гнучкі та конкурентоспроможні ціни, які враховують якість страв та обслуговування. Ресторани, які концентруються на широкій масі та великому обсязі продажів, можуть обирати стратегію привабливих цін, пропонуючи доступні страви та напої. Деякі ресторани спрямовуються на клієнтів, які шукають вищу якість та ексклюзивність. Вони встановлюють високі ціни, але також надають високий рівень обслуговування та якості їжі. Використання динамічного ціноутворення, такого як знижки у певні години, дні тижня чи сезонні розпродажі, може стимулювати попит та збільшувати оборот. Пропонування пакетів або комплексних обідів може бути ефективним способом збільшення середнього чеку. Аналіз цін конкурентів та встановлення конкурентоспроможних цін може бути ключовим фактором для привертання клієнтів.

Пропонування програм лояльності, знижок для постійних клієнтів та програм винагород може стимулювати повторні відвідування та збільшення лояльності клієнтів.

Отож заклади ресторанного господарства повинні постійно вдосконалювати свої послуги, слухати клієнтів та реагувати на зміни в гастрономічних тенденціях. Розробка власної ідентичності бренду та впровадження технологій можуть допомогти ресторанам залишатися конкурентоспроможними. Важливо пам'ятати, що формування конкурентних переваг - це постійний процес, який вимагає аналізу, адаптації та інновацій.

Список використаних джерел

1. Бабенко О.М. Формування конкурентоспроможності підприємств ресторанного господарства та застосування лідерства в управлінні як конкурентної переваги. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2013. №4(60) С.100-108. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/326487453.pdf>
2. Сокирник І. В. Формування та реалізація стратегій підприємств ресторанного господарства в умовах цифрової трансформації економіки. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. №3. С.165-171. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/37-16.pdf>

Шляховенко А.Ю., Богацька Н.М., Ресурсний потенціал підприємства

Шляховенко А.Ю., студентка

Богацька Н.М., к.е.н, доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних відносин

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

Конкурентна боротьба на ринку, постійні зміни у вимогах споживачів та технологій вимагають від підприємств ефективного використання ресурсів для забезпечення успішності та виживання. Управління ресурсами, такими як людські, фінансові, матеріальні та інтелектуальні, стає стратегічною необхідністю для стійкості та конкурентоспроможності.